

BELLPUIG

ARTÀ

8 MAIG 1982

Nº 36

-IV EPOCA ANY XXIII-

REVISTA QUINZENAL

LES NOSTRES POSSESSIONS SALMA

Salma té la gràcia de portar, durant tota la seva història, el mateix topònim. Les velles alqueries que gaudeixen d'aquest fet singular es podrien comptar amb els dits de la mà dreta.

Situada a una forana de l'espaiós terme artanenc és fronterera amb el territori de Sant Llorenç del Cardassar, abans de Bellver.

Es un gust anar d'ací i d'allà per dins els grandiosos sementers i cloves conradisses d'aquesta alqueria moruna de 8 joves que tocà en sort al companyó del Rei En Jaume, anomenat Bernat de Pavia, poblet agregat al municipi de Talavera a prop de Cervera de Lleida.

Si hi anau un dia no us ha de mancar temps per posar els ulls a Les Talaïetes del Camp Verinal - tres o quatre quarterades de talaïots- travessar La Clova dels Crestalls i l'Hort Vell, on hi neix el torrent de Les Planes que conlligat amb el torrent que davalla de les falces del Puig d'Alpara, en sol fer de les seves, desiara, en temps de pluges fortes.

Per altra banda, Salma serva moltíssima documentació. Un document de l'any 1390, trobat casualment a l'Arxiu de la Corona d'Aragó a Barcelona, ens assabenta de què Salma era aleshores de la preponderada família dels Forns. Llavors afrontava amb l'alqueria dels hereus de Llorenç de Puig Per-

dines, amb l'alqueria de Bernat Roig i de Arnau Martorell, anomenada Xiclati, amb l'alqueria de la Casa dels Frares de Bellpuig, amb l'alqueria de Jaume Vila, dita Ses Eres, amb l'alqueria de Guillel Bagur, denominada Sa Mitjana i amb l'alqueria de Ses Planes de Bernat Gener.

Seria molt pesat teixir la llargaruda història d'aquesta possessió. Aiximateix escriurem la llista dels seus propietaris, ja alouers, ja enfiteutes.

L'any 1369 és del pobler Pere Campos. Durant el segle XV dels Colomers, Riera, Guiscafrè i d'aquests, ja en el segle XVI, als Sureda de Salma, actuals propietaris.

A la fotografia perdamunt les cases de la possessió sobresurt el Puig de Ses Fites o Puig Agut o de Pocafarina. Tal volta des d'aquest puig un gloriador, assegut damunt el capcurucull amb les cames pengim-penjam, compongué la següent glosa que reprodueix un enfilall de topònims de partinències de l'antiga alqueria de Salma:

De suaquí jo veig Saumeta,
Sauma Vei i Sauma Nou,
Son Caparrot i Son Coll,
també Son Galianeta.

A. Gili

CRITS DE RESURRECCIÓ

No fa molts de dies que a la nostra comarca es va donar aquest testimoni: Eren unes 16 persones.

Es volia parlar de Déu, però es va arribar a una situació violenta.

Alguns es varen començar a riure gairebé de tot i de tots.

Es va fer befa de tot lo religiós, de l'educació, del treball, dels altres que no eren com un...

Es va protestar de la vida, del lloc i de la situació del naixement, de lo odiós que era tot treball...

I dins aquest ambient, un home -un profeta d'avui- amb paraula senzilla però amb tota la força de l'experiència i vivència de lo més fonamental humà i cristià, va dir:

"Jo també vaig néixer molt pobre. A casa, per poder menjar, molts de dies havíem d'anar de porta en porta demanant un tros de pa. Si bé és veritat que de tant en tant se'ns tirava qualche porta pels morros, sempre trobavem portes i cors oberts que nos ajudaven. Qualque dia vàrem haver d'anar per les possessions... però mai nos atrevíem a menjar pel camí lo que nos havien donat. Era tan bo el poder compartir tota la família lo poc que havíem recollit. Mai tampoc va haver de venir la guàrdia civil a casa per haver un prebe i una aubergínia més entre tants."

I així vàrem créixer. Es veritat que jo no sé ni llegir ni escriure, però disfrut de la meua feina i segueix aprenent dels altres que saben més que jo; i m'alegra el poder dur a casa uns dobbers pels de ca meua i poder donar una educació als dos fills. I així som feliços."

Algú li va preguntar: "Què és per a tu creure en Déu?" "Mira -va respondre- jo no ho sabré explicar molt bé, però et diré que trob Déu quan a casa m'he enfadat amb la meua dona i mos perdonam, quan xerram de com educar els fills, quan pregam plegats, quan..."

L'equip parroquial

Pensar en veu alta

No m'agrada gens

- que es confongui la disciplina amb la violència i el domini;

- que es dramatitzin els "suspensos";

- que els nins es trobin malament a l'escola;

- que es pensi que la joventut és dolenta;

- que es considerin els nins com a depòsits de coneixements;

- que la cultura sigui cosa de pocs;

- que l'art s'hagui de valorar pels dobbers;

- que es llesgui tan poc en els nostres indrets;

- que el sexe sigui essent tabú;

- que els mestres tinguin sempre la raó;

- que es cregui que la veritat és cosa de pocs...

i moltes de coses més.

M'agrada molt

- que es fomenti la llibertat i la creativitat a les escoles;

- que es respecti la manera d'esser de cadascú;

- que els mestres parlin menys i escoltin molt més;

- que els nins es trobin bé i acoïllits dins l'escola;

- que es considerin les qualitats meravelloses de la joventut;

- que deixem esser als nins com volen esser;

- que la cultura arribi a tot-hom,

- que l'art estigui a l'abast de totes les economies;

- veure els llibres, les revistes i els diaris a les mans de les persones;

- que es consideri el sexe com una força positiva de la persona humana;

- que es respecti sempre la veritat dels demés...

i moltes de coses més.

Gregori Mateu

Observacions a Groc i Negre

Davant els comentaris apareguts al darrer número de Bellpuig, a la secció XERRIM-XERRAM (24-4-82) respecte a la cisterna de Sant Salvador en el sentit de què ara està tapada i no es pot treure aigua per beure o refrescar-se, voldria puntualitzar lo següent:

1. Fa uns nou o deu anys, les autoritats sanitàries del poble, després d'analitzar amb detenció l'aigua de la cisterna i trobar-la contaminada, varen aconsellar tapar-la, ja que semblava que aquesta contaminació podia esser provocada entre altres motius, pel fet de què l'aigua emprada per rabejar-se la cara tornava anar a la cisterna.

2. A Sant Salvador, desgraciadament, no hi ha altre tipus de depòsit capaç de recollir les aigües de la pluja. Aleshores, la cisterna és l'única aigua de què es pot disposar de cara al Santuari i a la casa dels donats. Es normal que es vulgui guardar de possibles contaminacions.

3. El qui arribi a dalt de Sant Salvador suat o assedegat, no tenguí por de demanar aigua que n'hi donaran.

Tant de bo poguéss arribar el dia en què tots sentíssim i estiméssim les coses del poble com a nostres, i les cuidéssim amb el mateix respecte que ho feim amb lo nostre.

R. Umbert

BELLPUIG

REVISTA QUINZENAL
Nº 33 IV EPOCA 8 Maig 1982

DIRECTOR:

Rafel Umbert i Sureda

CONSELL DE REDACCIÓ:

Miquel Morey
Antoni Gili
Jaume Mayol
Climent Obrador
Joan Pastor
Guillem Artigues
Jeroni Ginard
Pere Pep Gil
Pep Català
Andreu Dalmau
Mª Pilar Lucas
Pere Gili
Sèbastia Tous
G. Bisquerra (admon.)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

SANT SALVADOR, 2 -ARTÀ-
Tel. 56 20 20

IMPRIMEIX:

GRÀFIQUES LLEVANT
C/ Ciutat, 55 -ARTÀ-

Dipòsit Legal P. M. 57-1969

ECOS

Nacimientos:

Día 13 de abril.- Bartolomé Femenías Canet, de Antonio y Magdalena. C. de Gómez Ulla, 21.

Matrimonios:

Día 24 de abril.- Guillermo Febrer Vives con Isabel Gayá y Alfa.

Defunciones:

Día 27 de abril.- María Tous Esteve, a) Torreta, viuda, de 77 años. C. de Sant Salvador, 1.

XERRIM-XERRAM

Ni Consells, ni LOAPAS, ni ambicions particulars, aconseguiran robar-nos el MUSEU.

Aquesta vegada, artanencs, havem de parlar en sèrio tal volta per primera vegada des d'aquesta columna.

Dit en bon mallorquí mos volen fotre el MUSEU.

Una part de la història del nostre poble.

Un treball dels artanencs des de fa més de cinquanta anys.

Un tresor ambicionat per tota la resta de l'estat.

Una labor admirable que varen començar uns quants homes de les nostres millors famílies.

Unes aportacions particulars que inclouen tots els nostres Llinatges.

Un caramull d'hores perdudes per aconseguir el millor MUSEU Arqueològic i ornitològic, millor de Mallorca i per la quantitat dels habitants, tal volta, del món.

Tot això, per parlar clar, s'anirà a fer punyetes si tots els artanencs no mos ajuntam en aquests dies difícils.

Nosaltres els artanencs hem fet tota la feina, i ara per una paraula d'una ministra de Cultura? que tant sols no s'ha dignat ni visitar-lo es creuen amb el dret de prendre-mos tot el nostre patrimoni cultural i dur-se'n-lo a Ciutat en el Museu de Mallorca, sense tenir en compte que lo que ens volen robar ha estat a la comarca d'Artà, per lo meins, 2500 anys. Com si no hi hagués molts més lladres a la capital que ha Artà.

I tot això quan "SA NOSTRA" havia fet unes instal·lacions modèliques amb tots els medis de seguretat oportuns per guardar tant ric patrimoni.

Si legalment les estatuetses són de l'Estat poc mos importa. Un paper el firma qualsevol.

O degué ser que quan veren la inauguració del nou local, (a senyors que alaben que els toros de Costix estiguin a Madrid públicament) els hi va agafar enveja.

ARTANENCS DEFENSEM LO NOSTRE, DESPRES DEL MUSEU ENS POREN ROBAR EL TALAIOT DE SES PAÏSES I DUR-SE'N-LO HA DECORAR QUALQUE PLAÇA COM HA FET AMB EL TEMPLE DE NEBOT I AMB TANTES ALTRES MONUMENTS.

ARA ES HORA ARTANENCS

Groc i Negre

RACÓ DE L'ART

Ceràmiques d'En Jeroni

El dia 24 d'abril, a La Caixa, fou inaugurada l'exposició de Ceràmiques d'En Jeroni. No cal afegir (com no ho afegí als programes ni als demés llocs a on s'anunciava aquesta exposició) que quan a Artà es parla d'En Jeroni, ens referim an En Jeroni Ginard (a) "Murtó" de Sa Taulera o Es Gerrer.

I la popularitat d'aquest homo quedà ben reflexada el dia de l'inauguració: La gent omplí la sala a on tenia lloc l'acte, que fou presentat per En Biel Palou, qui va fer una semblança de l'autor - "... un altre artista autodidacte, fill del nostre poble..." digué En Biel - i de la seva obra.

I molta d'aquesta gent -tots els que no havíem seguit de molt prop l'evolució d'En Jeroni- quedàrem molt gratament sorpresos quan contemplàrem les seves obres.

L'autor ens demostra clarament el seu domini tant en les formes com en la combinació d'òxids, que permeten i propicien uns resultats tant sorprenents com meritoris. La delicadesa, l'originalitat i el color d'aquestes peces, fruit d'una forta sensibilitat, són les característiques principals d'aquesta mostra que, al llarg de nou dies ha tingut gran acceptació dins el nostre poble.

L'enhorabona al seu autor, el nostre company En Jeroni Ginard.

Pere Pujol, en el Palacio March

Pere Pujol, el galardonado escultor artanense, ha presentado una de sus últimas obras, en el concurso que la Fundación March ha organizado. A este fin, más de cuarenta obras, de diferentes autores mallorquines -entre las que se encuentra la de nuestro representante- que optan a los premios, que va a fallarse a finales del presente mes, están expues-

tas en los jardines del Palacio March, de Palma, donde pueden ser admiradas y contempladas por el público.

Ni que decir tiene que deseamos a nuestro amigo Pere Pujol mucha suerte en este concurso, haciendo votos para que pueda añadir a su brillante trayectoria artística, otro galardón que premie su buen hacer.

SARASATE

Por pura casualidad nos hemos enterado de un importante proyecto que está a punto de llevarse a cabo. Se trata de una escultura (cuya maqueta parece ya terminada) a realizar por el escultor Sarasate y a instalar en un lugar muy céntrico de Palma. Sentimos no poder informar más ampliamente de este importante aconte-

cimiento -caso de convertirse en realidad el proyecto-. Nos hemos dirigido al propio interesado, el cual, contra su habitual costumbre no ha querido ser explícito, se ha limitado a confirmarnos que existe un proyecto pero que de momento, nada puede añadir. Esperaremos:

SUSCRIBASE

A

BELLPUIG

MUSEU: PROBLEMA

El Museu Regional d'Artà continua essent objecte de preocupació de tot el poble.

Diverses persones, representants de totes les edats i estaments, diuen la seva sobre el problema creat entorn de la disposició que exigeix el pas definitiu dels objectes estatals del Museu Regional d'Artà al Museu de Mallorca.

★

- 1ª.- Què trobes de la decisió del Ministeri de Cultura d'endur-se'n els seus depòsits del Museu Regional d'Artà?
- 2ª.- Quina impressió te causà la notícia, quan la saberes?
- 3ª.- Quines repercussions pot tenir dins la comarca el fet de què les s'enduguen?
- 4ª.- Com creus que ha de respondre el poble d'Artà?
- 5ª.- Vols dir res més?

Jordi Cabrer Lliteres (Comerciant)

- 1.- Una aberració i una vergonya i més ara que parlen d'autonomia.
- 2.- Igual que si hagués caigut una bomba dins el poble i hagués fet molt de mal.
- 3.- Que els pobles s'alcin i passi qualque cosa que val més no pensar-ho.
- 4.- Fent lo possible i lo impossible perquè quedi i d'una vegada fermar-ho ben fort, perquè no torni passar mai més en tota la vida.

*****
Jeroni Cantó Servera (Professor d'EGB i President d'UCD d'Artà)

- 1.- No comprenc una decisió d'aquest tipus i trob que, en el cas d'Artà, és completament equivocada.
- 2.- De ràbia i pena al mateix temps. Ja que un poble que ha sabut crear un Museu i mantenir-lo tants d'anys, no mereix un tractament com el que li estan donant.
- 3.- Artà s'ha convertit en el Centre Cultural de la Comarca de Llevant. Si el Museu desapareix quedarà apagat el focus de cultura que representa per a tota la Comarca.
- 4.- Crec que totes les forces vives del poble s'han de movilitzar, i emprant tots els mitjans legals i morals al seu abast, han d'intentar que el Museu quedi com està.
- 5.- Com a President d'U.C.D. d'Artà, interpretant el sentiment de tots els nostres afiliats i de la majoria del Poble, es donaran totes les passes necessàries perquè aquest sentiment sigui respectat pels representants del Ministeri de Cultura.

*****
Mª Concepció Fuster Marquès (Directora de l'Institut "Llorenç Garcias i Font")

- 1.- No ho trob just, perquè forma part del patrimoni cultural d'Artà i molt més ara que just acabà de reorganitzar-se i posar-se tot en unes condicions no veig la necessitat del trasllat a un altre lloc.
- 2.- La extranyesa puix no ho trob natural i al mateix temps de tristesa perquè es priva al poble d'Artà d'allò que li pertany per dret propi.
- 3.- Que queda empobrit i que el poble se veurà privat de les visites culturals que en tanta freqüència rebeu i podria suposar un mal precedent perquè ho fessin a altres pobles de la comarca.
- 4.- Reivindicant els seus drets.

Antoni Gili Ferrer (President de la Junta del Museu)

- 1.- Que està presa amb sos peus, mas sa depressa, sense cap ni cor.
- 2.- La vaig saber quan la taula ja estava parada per a dinar. Vaig passar uns mals moments.
- 3.- Una segada d'il·lusions per a seguir treballant pel coneixement de la nostra entranyable història.
- 4.- Defensant-se d'aquest atropell, tot el poble a la una.
- 5.- Valorar de cada dia més units les nostres arrels i senyes culturals.

*****
Maria Gili Ginard (Auxiliar d'Apotecaria)

- 1.- Trob que és una decisió presa amb sos peus, ja que a ningú pot interessar una cultura fora del seu ambient.
  - 2.- La primera impressió fou d'indignació total. Veure que una cosa per la qual ha lluitat tanta gent i és tan nostra, un grup de gent la vulguen emprar pels seus interessos que a noltros no mos beneficia en res.
  - 3.- El Museu, de la mateixa manera que els talaiots, és font d'estudis pels al·lots que estudien als col·legis de la comarca. Si volem admirar les coses de la nostra contrada mos haurem de desplaçar a la CAPITAL. Qui tindrà interès en engrandir el Museu?
  - 4.- Amb una actitud de defensa. Defensar lo que és nostre. Si un Ministeri té idees destructives, noltros volem construir, engrandir, millorar tot lo que sigui nostre.
- El Museu és una mica obra de tots i no podem permetre que el mos prenguin.

*****

*****

Gregori Mateu Estarelles (Franciscà, Doctor en Pedagogia, Llicenciat en Psicologia, Superior del Convent de Sant Antoni d'Artà)

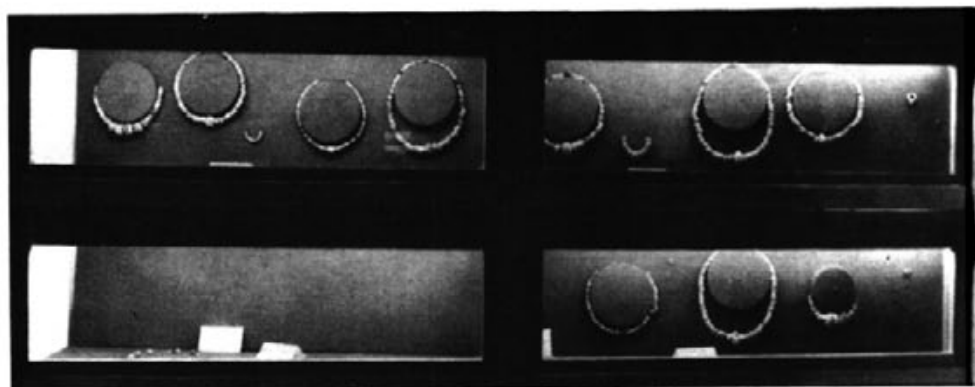
- 1.- Me pareix una decisió sense cap sentit, plena d'incongruències, sense motius suficients. Neix una nova forma de centralisme provincià que pensava estava ja plenament superada. Crec que no s'ha pensat gaire i que de cap manera por dur-se a terme. Els tresors artístics d'un poble s'han de conservar com a la pròpia personalitat del mateix poble.
- 2.- Una trista impressió, ja que vaig veure implícit el desig d'enriquir el museu capitalí sense mirar les conseqüències que això duria al nostre poble. Indignació, tristesa, impotència poden ésser els sentiments que vaig sentir davant aquesta notícia. Després vaig creure que hi hauria que lluitar fins que es desfés aquest lamentable decret.
- 3.- Un gran desencant. Veure com es pren lo que va costar feina i doblers per trobar-ho. Pensar que no val la pena lluitar per cercar els tresors artístics, ja que sempre el poderós domina el més petit. Crec que es podria tancar el museu i que això seria una situació cultural lamentable per a tots.

Crec que també hi hauria una sensació de ràbia cap a la capital.

- 4.- Un NO sense limitacions a tot aquesta situació d'injustícia.

S'han de posar en funcionament totes les forces vives, amb mani-

→ →

fects, protestes i altres medis legals...

S'ha d'organitzar una defensa legal de lo que es nostre i ningú ens pot prendre...

No se pot fer aquest "EXPOLIO" de cap manera.

5.- Podríem dir moltes de coses. Però, un observa com sempre el poderós segueix oprimint el més dèbil. ¿Quan acabaran aquestes situacions? ¿Serà possible que la democràcia sigui una realitat en els nostres indrets? ¿De què haurà servit el treball abnegat de tants d'Artanencs a lo llarg de cinquanta anys d'història?

No podem permetre que s'enduguin el MUSEU

Hem de lluitar fins el final.

Els valors culturals són part de la personalitat d'un poble.

La impotència davant la injustícia és sempre el resultat del totalitarisme.

Joan Mesquida Muntaner (Artista Pintor)

1.- Trob aquesta decisió del tot absurda i mal pensada. El Museu sols té raó de ser dintre la vasa que ara té, com representació de tota una comarca i com significança de la nostra prehistòria i de la nostra història i que per tant dona una visió clara de la nostra idiosincràcia als que ens visiten.

2.- La de sorpresa indignada pels que no s'han preocupat d'entendre la nostra cultura ni el nostre pensar ni el nostre sentir.

3.- La qüestió és lluitar per a que la repercussió no es produeixi. Davant de tot intentar que compreguin que és una decisió equivocada. Si el s'enduguessin, poden ésser imprevisibles.

4.- Amb civisme i bons modors. Fent veure a les personalitats responsables del que significa el Museu per a la comarca. Tresor i simbologia que parla com s'ha pastada la nostra forma d'ésser. I que volem ésser així i no d'altra manera.

5.- Remarcar que pel camí del diàleg i la comprensió es pot arribar a un enteniment, i més quan no hi ha enmig interessos materials. Sols hi ha un interès espiritual i aquest, és el nostre, no el seu.

Jaume Morey Sureda (Batlle d'Artà)

1.- Legalment, indiscutible. Políticament, equivocada, sobretot després del 16 de gener, però corregible. Culturalment, mancada d'una justificació de pes. Com a artanenc, un expoli immerescut i inacceptable.

2.- Un sentiment d'indignació: vaig pensar que els motius que figuren a la comunicació justificarien més bé la permanència a Artà. Per altra part a mi em sembla decisiu per entendre bé la qüestió l'esclariment d'uns punts: hem de creure que la Sra. Ministra no va prendre la decisió sense un expedient de proposta. Per tant, qui, quan i per quins motius inicià aquest expedient?

3.- És que algú dona per fet que les traslladin?

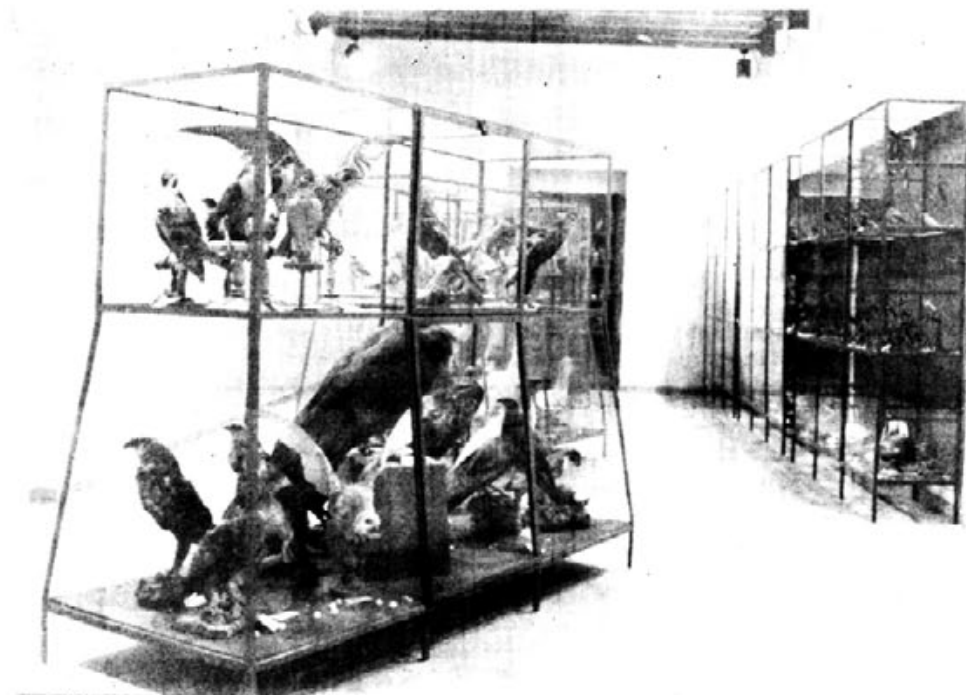
4.- Així com ha respost: oposició

general clara i inequívoca, disposició a expressar-la i mantenir-la fins a les darreres conseqüències però deixant que la Junta, amb el suport moral col·lectiu, n'intenti la solució per via de diàleg. La crec una resposta digna i civilitzada, i possiblement eficaç.

5.- Sí, recordar només que al preàmbul del R.D. 3547/1981 que sembla que ha estat invocat per decidir el trasllat, figura el que a mi em sembla la definició d'un esperit aplicable a casos com el que ens ocupa. Es parla d'uns contractes de depòsit "sin perjuicio de los intereses culturales que suponen los depósitos de obras de arte en los casos en que deban promoverse con el fin de que todos los miembros de la comunidad puedan gozar de los bienes artísticos propiedad del Estado".

*****

*****

Francisca Palou Bernat (Tercer Curs de BUP, Institut "Llorenç Garcias i Font")

1.- Es una decisió molt cruel per part del Ministeri, ja que les estàtues són molt estimades pel poble d'Artà.

2.- Em va causar una gran tristesa i un sentiment de despreci cap als qui havien pres aquesta decisió.

3.- El Museu se trobarà molt buit i quedarà dins Artà un rancor per part dels artanencs cap el Ministeri de Cultura.

4.- Pens que primer s'han de fer totes les gestions possibles per arreglar-lo i si així no ho podem arreglar, nos hem d'unir tot el poble, i si és necessari fer una manifestació, fer-la.

Miquel Pastor Vaquer (Administratiu)

1.- Trob que es una "injustícia" o més ben dit un abús del Poder, al no tenir en compte els mèrits del Poble d'Artà en quant a la cultura.

2.- La impressió fou molt dolenta. Quan vaig veure la portada del "Bell puig", tan negra com la notícia, vaig pensar que no havíem adelantat

cap passa en l'autonomia i que el centralisme de Madrid el passaran a Ciutat.

3.- Això suposarà un enfrontament molt seriós de la Part Forana i tant forana com la nostra, envers a Ciutat.

4.- Amb molta d'energia i no s'ha de consentir de cap manera que mos robin aquest patrimoni que mos perteneix.

5.- Sí, que el poble d'Artà no se mereix aquest atropell, ja que ha treballat molt per la cultura, d'una forma callada, si vols, que és la més efectiva, perquè ja me diràs: Si tindríem aquest Museu, un Institut de BUP, una Secció de Formació Professional, etc, al servei de la Comarca, si no haguéssim treballat en seriós.

Si és que per llei li permet al Ministeri de Cultura fer un atropell

com aquest, des d'aquest moment mos queda una tasca molt forta i és que aquesta llei s'ha de canviar, ja que de lo contrari, els artanencs que sempre han tengut fama d'hospitalaris, la tendrem de "beneïts", i amb això no hi hem de consentir.

Mª Ang la Piñeiro Escanellas (8è. Curs, S. Bonaventura)

1.- Que per vestir el Museu de Palma mos han de despillar el nostre i amb un parell de pintures el seu ja estaria arreglat.

2.- Vaig sentir un espècie d'odi cap a Ciutat i sobretot cap al Ministeri de Cultura que no tracta tothom per igual sinó que dona preferència al Museu d'una capital.

3.- Si el se'n duen haurem de començar de nou. Lo dolent seria que ses futures obres també les volguessin.

4.- Hem de protestar malgrat sigui amb manifestacions. Lo important és que no se les duguin.

5.- Sí, hem de començar el Museu, una altra vegada, seria molt bonic que el poble començàs a treure, mitjançant concursos de pintura i escultura, "petits genis amagats" i posar

(Pasa plana 7)

Calendari d'es pagès

Continuant lo que iniciarem el mes passat, vos donam les recomanacions facilitades pel Servei d'Extensió Agrària, de tot lo que es pot sembrar i tractaments a seguir durant aquest mes.

MAIG

1) Sembrar:

Tomàtigs, Prebres i Aubergínies

ADOBS: quantitat per quarterada.

Solfat amònic: 300kg.

Superfosfat: 500kg.

Potassa: 300kg.

Aquests adobs se poden substituir per un compost 8-15-15, a raó de 600 kg. per quarterada.

Monjetes

Solfat amònic: 100kg.

Superfosfat: 400kg.

Potassa: 200kg.

2) Tractaments:

Esquitxades per fruitals

Ametlles:

Continuar les recomanacions del mes passat contra poi, abolladura, brot sec.

Pomeres i pereres (contra corc i mo-tejat)

Captan: 300gr.

Zolone: 150 cc.

Aigua: 100 litres

Melicotoners, tarongers, pruners, etc.

Vigilar els atacs de poi, si apareix tractar amb METASIXTOX, 100 cc. per 100 litres d'aigua.

Recepta del mes

PER MADÒ ANTÒNIA GILI

COLOMINS AMB COL

S'agafen es colomins i se preparen sal, prebe bo, i se posen dins una olla que s'aigua la tapi. Se li posa una mica de saim, mitga ceba, una fulla de llorer i sa bullen fins que s'afluixen.

Quan han afluixat se preparen unes fulles de col (que abans han estat escaldades) i s'enrollen els colomins amb elles amb una mica de xuia i un tros de botifarró. Se ferment. A part es fa un sofrit de ceba i tomàtiga (bastant). S'agafen els paquets i se passen farina i se posen dins el sofrit i se les dona un parell de voltes. Se li posa aigua per acabar de coure sa col. Se li posa una picada d'ametlles torrades i bullen fins que estiguin cuits. Se serveixen amb patata frita.

cartas al director

Sr. Director de "Bellpuig"

Artá

Muy SR. mio:

Ante las numerosas preguntas que se me han dirigido en el sentido de mi probable colaboración en "Sa Comare Beneta" bajo cualquiera de los seudónimos que aparecen en la misma, debo desmentir que actualmente esté colaborando, con esta ni con ninguna otra publicación, saliendo así al paso de cualquier posible comentario, que hecho sin otra base que la rumorología, descalificaría a su autor.

Todo ello, dejando al margen el juicio que en uno u otro sentido pueda merecerme la línea de la citada revista.

Agradeciéndole la publicación de la presente nota le saluda atentamente.

Antonio Quiles Abellán

ELECTRONICA

AYALA

Le ofrecemos las mejores marcas del mercado, al mejor precio y con servicio técnico propio de todo lo que vendemos.

VIDEO T.V. COLOR LISTAS DE BODA

EMERSON SONY
SHARP AKAI
THOMSON

EMERSON THOMSON
TELEFUNKEN SHARP

PRECIOS ESPECIALES DE
ELECTRODOMESTICOS PARA
NOVIOS EN LOTES COMPLE-
TOS.

2 AÑOS DE GARANTIA

3 AÑOS PARA PAGAR

ELECTRODOMESTICOS

ZANUSSI

CORBERO

PHILIPS

SUPER SER

OTSEIN

EDESA

-ARTICULOS REGALO

-MONTAJE AUTORRADIO

-MENAJE COCINA

-LAMPARAS

VISITENOS

EN PL. P. ANTONI

LLINAS, 1 (De sa Carn)

ESTABLECIMIENTO ACE

les seves obres dins el Museu. D'aquesta forma no se'n les tornarien a dur, al manco, que ells ho volguessin.

*****
Josep Silva Jiménez (Agrupació Socialista ARTA-PSOE)

- 1.- Un cop baix de l'administració central respecta a la part forana.
- 2.- Indignació. Perque el nostre poble no se mereix que li prenguin una de ses seves arrels culturals i històriques de més estima.
- 3.- Mos pareix una manipulació de la cultura nostra de cara a una campanya electoral que és imminent.
- 4.- Ara més que mai mos hem d'unir per defensar sa nostra cultura.
- 5.- Proposam que se dugui a terme una taula rodona amb les persones idònees: Delegada de Cultura, Conseller de Cultura, Grups Polítics, Entitats Culturals i Premsa.

*****
Rafel Umbert Sureda (Equip Parroquial)

- 1.- Crec que és una decisió totalment desafortunada, anti-democràtica i incomprensible: no ajuda gens a afavorir l'interès del poble per la seva història; no s'ha comptat per res amb l'opinió dels responsables i de la gent; suposa rompre amb tota una llarga història de dedicació per part dels fundadors i demés continua d'ors de l'obra; semblen decisions més pròpies d'altres temps i que contradiuen la política de les autonomies.
- 2.- Indignació, tristesa i un sentiment amarg d'impotència.
- 3.- Que, a partir d'aquesta decisió,

per estudiar la nostra història, ens hauríem de desplaçar a Ciutat i per ventura, si això segueix així, qualque dia hauríem d'anar a Madrid.

El nostre poble i la nostra comarca perdrien lo més valuós del seu patrimoni històric.

Les visites d'estudi, realitzades al nostre Museu no just pels estudiants del nostre poble i comarca sinó per tots els de l'illa, i també les de tants d'extrangers insteressats en la nostra cultura, perdrien gran part del seu interès.

4.- Prenint consciència de que lo que és nostre ningú ens ho ha de prendre, i molt manco ara, que tenim unes instal·lacions apropiades i segures.

Estimant i estudiant cada vegada amb més interès la nostra història i ajudant a que el Museu sigui més conegut, visitat i valorat.

Cercant les maneres més adients -cartes, manifestacions...- perquè aquesta decisió centralista i absurda no es dugui a terme.

5.- Una sola cosa: que aquesta tensió que ara estam patint serveixi per unir-nos més entre tots a l'hora de lluitar sempre per a la conservació entre noltros de lo que constitueix la cultura i la història del nostre poble.

*****
Mateu Sancho Orell (Curs de COU, Institut "Llorenç Garcias i Font")

- 1.- Es sobretot una decisió que respon a un afany centralitzador amb tot el que això comporta.
2. Evidentment de tristesa. Endur-

se'n part del Museu, endur-se'n part del nostre patrimoni cultural és endur-se'n part de la nostra història.

3.- Repercussions pedagògiques, en primer lloc. L'al·lot s'haurà de traslladar per a conèixer allò que li perteneix. No coneixerà a través del medi. Ademés de l'empobriment del Museu i del nostre patrimoni cultural.

4.- Amb un fort i solidari No a la resignació. Reivindicació amb força.

5.- El patrimoni cultural de tot el poble és la base i el fonament de la seva personalitat.

*****

*****
Monserate Santandreu Ginard (8è Curs d'EGB. Sant Salvador)

1.- Trob que ademés de què hagin fet un local nou per depositar-hi el Museu, que el poble d'Artà l'hagi acollit molt bé i que és s'aportació més important del Museu, no el mos han de prendre.

2.- Que ja que fa tants d'anys que és a Artà i que només és d'aquest poble nostre, ha de quedar aquí.

Sa impressió que em va causar va esser de ràbia, ja que l'interès que hi ha posat el poble, mos ho tiren tot abaix.

3.- Que la gent de la comarca perdria confiança i no aportaria coses amb la seguretat de què quedarien a Artà.

4.- Amb una resposta molt negativa perquè només és nostre o de la comarca i de ningú més.

5.- Que ja que no mos han ajudat en res de res, ni en traslladar-lo si quiera, no tenen a tocar lo que no és seu.

SOBRE EL NOM DE L'INSTITUT

L'Institut de BUP d'Artà ja té nom oficial: "Llorenç Garcias i Font". El Ministeri d'Educació ha donat caràcter oficial a la proposta iniciada per un acord municipal pres per unanimitat en sessió del 31-7-80 i que després passà per l'acceptació d'altres entitats: Associació de Pares, Claustre de Professors, etc.

Perquè aquest nom? Si observam els que s'han aplicat a altres instituts de l'illa veim que és habitual l'adopció de noms lligats a la terra i a la tradició cultural: Ramon Llull, Mn. Alcover, Joan Alcover, Antoni Maura, Guillem Sagrera, Josep M. Quadrado, etc.

L'Ajuntament va donar per bona aquesta constant i cregué que en el nom de don Llorenç coincidien els elements necessaris que el qualifica ven com a idoni per al cas. L'acord significava el reconeixement d'una actitud humana, civil, cultural i científica exercida a Artà i des d'Artà i que es revela útil per servir d'exemple a les generacions d'estudiants que passin per les aules d'aquesta institució acadèmica.

De la personalitat de don Llorenç podem destacar les característiques següents:

La fermesa i claredat de les seves conviccions. Religioses per una part. Culturals i cíviques per l'altra. Som molts els artanencs que podríem facilitar anècdotes que ho demostrarien. No cal insistir-hi, més que per recordar l'amor encès a la

nostra llengua, amb visió clara de la seva unitat: ell aportà la seva signatura a la "Resposta als catalans" on s'afirmava: "Amb la nostra resposta volem fer primer que res la triple afirmació d'una unitat de sang, de llengua i de cultura; afirmació de fidelitat a una pàtria natural que és, per damunt de tota política, la terra on és parlada la mateixa llengua nostra". Aquesta llengua que ell usà com eina tan útil i capaç com qualsevol altra per a la feina científica.

El seu civisme. El trobam a l'Associació per la Cultura de Mallorca, a la fundació del Centre Autonomista de Mallorca, a la "Resposta" just ara esmentada. Els qui, nascuts en els temps difícils, el coneguérem i el tractàrem, recordam el seu exemple de fidelitat compromesa, de testimoni viu, actiu i impulsador de la tradició cultural castigada. Recordam la valentia del vell fidel.

La seva vocació científica. Amb una dedicació constant i superadora d'obstacles i limitacions i amb una rigorositat metodològica exemplar, dugué a terme una tasca ingent en la seva afeció principal, la botànica, i en altres d'història natural i de l'Arqueologia.

El seu esperit de membre d'una comunitat concreta. Don Llorenç va viure sempre el seu moment històric. La seva biografia ens el mostra abocat a una tasca de divulgació cultural en el temps de pre-guerra mitjan-

cant unes entitats que s'esvairien amb el sotrac. Ha romàs la fita esplèndida del Museu Regional d'Artà que, com veim aquests dies als 54 anys després de la seva fundació, es descobreix en el seu arrelament dins la comunitat artanenca.

Don Llorenç Garcias i Font, home de la cultura i del seu poble, home de treball constant i valuós per a la seva cultura i per al seu poble. Exemple de fidelitat, de voluntat, de dedicació.

Jaume Morey

Con esta fecha el Ilmo. Sr. Subsecretario de Ordenación Educativa comunicó al Ilmo. Sr. Director General de Enseñanzas Medias lo siguiente:

Ilmo. Sr.:

De conformidad con lo dispuesto por Real Decreto de 25 de octubre de 1930 (Gaceta del 26) que regula las denominaciones de los Establecimientos Oficiales de Enseñanza y el Real Decreto 264/1977, de 21 de Enero (B.O.E. de 28 de Febrero) que aprueba el Reglamento Orgánico de los Institutos de Bachillerato, de acuerdo con el parecer del Claustro de Profesores y del dictamen del Consejo Nacional de Educación.

ESTE MINISTERIO ha dispuesto conceder al Instituto de Bachillerato mixto de ARTA (Balears), la denominación de "LLORENÇ GARCÍAS I FONT".

Lo que traslado a V.I. para su conocimiento y efectos.

Madrid, 5 de abril de 1982

EL JEFE DE LA SECCION

ESPORTS

I REGIONAL PREFERENTE

La Real 3- Artá 3

Último partido de esta disputadísima liga de Preferente. Encuentro de puro trámite para ambos conjuntos en el que unos no podían hacer nada para eludir el descenso (Real) y el otro ya estaba clasificado (Artá) para participar a la fase de ascenso a la categoría nacional.

Al cabo de 90 minutos y con la falta en el equipo artanense de los dos puntales (Ferrer, y Rodríguez) se terminó con un tres a tres. Los tantos de nuestro equipo fueron marcados por González 2 y Herrera.

Este pasado lunes y en la sede de la Federación Balear se celebró el correspondiente "Sorteo" para emparejar a los equipos y la formación de los dos grupos pertinentes.

En el grupo del Artá, el Badía, el Llosetense y el Seislán de Menorca. El calendario previsto para esta fase es como sigue

9 mayo	30 mayo
Badia C. Millor - Artá	
Llosetense - Seislán	
16 mayo	6 junio
Llosetense - Artá	
Seislán - Badia C. Millor	
23 mayo	10 junio
Artá - Seislán	
Badia C. Millor - Llosetense	
20 junio	27 junio
Sub-Campeón Grupo A - Sub-Campeón grupo B	

Es de destacar la Asamblea de Socios y simpatizantes que se celebró en los locales de Can Matemales, el pasado día 27 de abril, y que la Directiva tuvo la gentileza de ofrecer las perspectivas de los dirigentes, jugadores y entrenador en vistas al más que posible ascenso, con las posibilidades de continuación de todos ya que la labor por vez primera en muchos años puede tener continuidad.

En dicha Asamblea también se aprobó las cuotas a satisfacer por los Socios en los partidos de la liguilla, así como la apertura de suscripciones para acompañar al equipo en su desplazamiento a las islas (en este caso otra vez a Menorca).

Esperando lo mejor para nuestros colores y deseando que la labor de los mismos sea acreedora de una "posible" subida de categoría.

Artigues

VOLEIBOL

El voleibol en esta singladura del torneo de Primavera, esta cosechando varios triunfos en sus desplazamientos a Badia y Can Costa, y habiendo tenido que suspenderse el partido contra el Son Amar, por no haberse presentado los colegiados.

El día del partido frente al Son Amar era mucha la concurrencia que se había personado en las pistas de Na Caragol y que esperaba contemplar un bonito partido e ir aumentando la confianza en los jugadores locales.

Las fuerzas del equipo parecen ir en aumento si bien les falta el poder contar con un buen campo para la práctica de este deporte que lle-

va consigo gran espectacularidad de cara a los asistentes al mismo, pero que debe disponer de un rectángulo de juego con unas condiciones que no perturben la atención de los jugadores y que permitan poder jugar con confianza, sin temer al posible viento o a las inclemencias del fuerte sol.

Después de haber visto el entrenamiento en que consistió el citado partido y los resultados obtenidos auguramos una fuerte marcha al equipo así como una gran promoción si se continua trabajando en estos aspectos ya que la preparación técnica de los mismos ha ido en aumento y se respira fuerza y confianza.

últimahoraúltimahoraúltimahoraúltima PROBLEMÀTICA DE L'INSTITUT

El dia 5 de maig, un grup d'estudiants de l'Institut de BUP, acudiren a l'Ajuntament per tal de demostrar la seva inquietut davant la possible construcció d'una valla a n'el resinte del Col·legi. Un grup d'aquests al·lots s'entrevistaren amb el batle i pareix que s'han aclarit diversos malentesos.

El que se pretenia era el demanar l'ajuda de l'Ajuntament davant aquesta possibilitat de no consentir la construcció d'aquesta valla, construcció que pareix dependre del Ministeri.

De totes maneres, aquest fet d'avui es te que circumscribir dins una problemàtica general que s'ha donat darrerament dins el Col·legi i que no es pot entendre per separat.

De tot això i de la seva circumstància, vos oferirem una més ample informació al nostre següent número.